

NIKLAS NATT OCH DAG

VARGARS LEK

Bokförlaget Forum

Tidigare utgivning:

1793

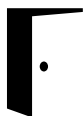
1794

1795

1793 – serieromanen

Ödet och hoppet

Första tryckningen

**Bokförlaget
Forum**

Bokförlaget Forum, Box 3159, 103 63 Stockholm

info@forum.se www.forum.se

Copyright © Niklas Natt och Dag 2025

Utgiven enligt överenskommelse med Salomonsson Agency

Omslag: Sara R. Acedo

Karta (sid 6) och släktträd (insida pärm): Mia Natt och Dag

Tryckt hos ScandBook, EU 2025

ISBN 978-91-37-50231-1

*Frihet är det bästa ting
som sökas kan all världen kring.
Haver du frihet fått i hand
Lycka till och bind om band
Att hon dig ej förlåter;
Hon liknar falken, stolt och snar;
Om en gång bort han flugit har
Du får honom icke åter.
Vill du vara dig själver huld,
Så älska frihet mer än guld.*

BISKOP TOMAS FRIHETSVISA, 1439

 Stad med borg

 Stad

 Borg

 Kloster

 By

Faxeholm

Bergslagen

Kastelholm

Västerås

Köping

Stockholm

Örebro

Arboga

Göckholm

Täljehus

Nyköping

Krokek

Vadsfena

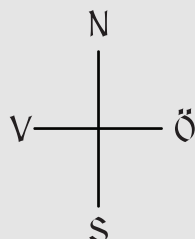
Skällvik

Stegaborg

Söderköping

Visby

Kalmar

1434.

Bergsmannen *Engelbrekt Engelbrektsson* från Norberg reser allmogen i norr mot kung *Erik av Pommerns* danske fogde, och upproret sprider sig snabbt söderut bland det folk som plågas svårt under sin skattebörd. De svenska frälsemän som alltsedan drottning *Margaretas* valde sett sina fogdeposter ersatta med män från Danmark och Tyskland väljer att sälla sig till upproret. Till upprorets mitt skickas unge *Måns Bengtsson* från Göksholm för att vinna Engelbrekts förtroende till fördel för den ätt som för sköld i blått och guld.

Slottet i Västerås faller för bergsmännen. Lämnad kvar finner *Måns Hebbla Albrektsdotter*, fosterdotter åt greven *Hans av Eberstein*, och sänder henne till Göksholm, i beskydd av bergsmannen *Harald Esbjörnsson*.

Vid herredagar i Vadstena knyter Engelbrekt frälset tätare omkring sig. Ingen ätt gynnas så mycket som blått och guld. *Måns* far *Bengt Stensson* ges ansvar för Täljehus, samt uppdraget att gräva en fåra där landet ligger smalast, bred nog för att binda samman Mälaren med havet, på det att bergsmännen må återuppta sin handel med Hansan Stockholm förutan.

Ofred råder i riket och troheter skiftar.

1435.

Kung Erik kommer till Stockholm för att möta frälset, som åter svär honom trohet.

Till sin marsk utser kungen frälsemannen *Karl Bonde*. Efter Eriks avfärd tar upproret ny fart, och frälset byter än en gång fot, åter

till Engelbrekts sida. Kung Erik avsågs tro och lydnad, och jämte Karl Bonde tar Engelbrekt Stockholm och påbörjar en belägring av slottet, för att därefter återuppta sitt krigståg i södra landsändan. Karl Bonde och Engelbrekt delar på titeln som rikshövitsman.

Bengt Stensson når av ett rykte om att hans son och Engelbrekt kommit varandra närmare än vad som anstår två män, och ställer Måns, som kallas hem från fälttåget, till svars. I vredesmod över vad han får höra bränner Bengt ett av Hansans skepp, lastat med järn från Norberg, och fyller igen den kanal han satts att gräva.

Ofred råder i riket och troheter skiftar.

1436.

Engelbrekts närmaste man *Erik Puke* belägrar Täljehus, som i Bengt Stenssons frånvaro försvaras av hans hustru *Kristina* och hans dotter *Brita*. Efter att borgen fallit gästar Bengt Stensson Engelbrekt, nu återkommen till Örebro, för att söka förlikning, på villkoret att Engelbrekt säger upp sin bekantskap med hans son Måns av hänsyn till dennes framtid och anseende.

Engelbrekt, svårt prövad av vinterns fälttåg, lägger blott en vecka senare till med sin båt på en holme utanför Göksholm i Hjälmaren på sin väg mot Stockholm för att möta riksrådet. Måns Bengtsson kommer honom till mötes. Ord växlas mellan de båda, och Måns griper i vredesmod en yxa med vilken han tillfogar Engelbrekt sitt banesår.

Ofred råder i riket och troheter skiftar.

PERSONGALLERI

AV OCH MED BLÅTT OCH GULD

Bengt Stensson, herre till Göksholm intill Mellösa vid Hjälmarens strand. Ställde sig jämte sina bröder vid Engelbrekt Engelbrektssons sida under upproret mot kung Erik. I vredesmod över ett rykte om sin son och Engelbrekt vände han sig mot den sistnämnde, för att strax därpå göra avbön och förlikas.

Kristina Månsdotter av lejon och lilja, Stina kallad, hans hustru. Försvarade Täljehus mot Erik Puke i sin makes ställe under schismen med Engelbrekt.

Brita, dotter till Bengt och Kristina, vid sin mors sida under belägringen av Täljehus, och äntligen försonad med densamma efter långvarig kyla.

Måns, Bengts och Kristinas son, skickad till Engelbrekts sida för att gynna sin ätt, kom att bli störst i Engelbrekts kärlek. Efter en tid åtskilda dräpte han Engelbrekt med en yxa utanför Göksholm.

Bo Stensson, äldst bland Stenssönerna, riddare, herre till Ekhult. Befälhavare under Engelbrekt.

Katarina Sture, Kari, hans hustru, dotter till sjörövaren Svante Sture.

Nils Stensson, äldst bland de yngre Stenssönerna, förslagen och driftig, drivande kraft bakom ättens strävan, såg till att Måns sändes till Engelbrekts sida. Sedermera Engelbrekts befälhavare under belägringen av kungens borg i Kalmar. Åger föga mark för en frälseman och tillfreds därmed; därmed ibland kallad Nils utan land.

Margareta av bjälkens hus, Mara, hans hustru. I Vadstena kloster nära döden i barnsäng, där barnets liv inte stod att rädda.

Finn Sigridsson, ett hittebarn fostrad jämte Måns Bengtsson och Måns närmaste vän, duglig och trofast, om än med samvetskval för ett dråp på en tillfällig reskamrat som han begått i vredesmod.

Orm Salte, kapare i sold hos Bengt Stensson. Har tillbringat upprorsåren med att under falsk flagg plundra Hansans skepp i skärgården utanför Slätbaken. Baserad i Skällvik vid Slätbakens strand.

Olle Pik, rustmästare på Göksholm under Bengt Stensson.

Nils av Hammersta (Hammerstaätten), frände till fru Kristina, borgfogde på Ringstadaholm.

AV OCH MED HUSET BONDE

Karl Knutsson av huset Bonde, tack vare mästerligt dubbelspel på samma gång kung Eriks marsk och en av Engelbrekts närmaste förtrogna. Försökte vrida makten ur Engelbrekts händer, men tvingades istället med honom dela hövitsmannaskap. Halvbror till Margareta av bjälkens hus och därmed svåger till Nils Stensson av blått och guld. Till den sistnämnde ingen kärlek till övers; till den första mer än lämpligt.

Birgitta, Karls hustru.

Jon och Wulf, skrivare och handgångna män vid Karls kansli.

Pio från Lödöse, egentligen Peter, en ung munknovis med språkets gåva.

Harald Mårtensson, fogde i bergslagen, tillsatt av Karl.

UPPRORSMÄN

Engelbrekt Engelbrektsson, frälse bergsman från Norberg. I spetsen för folklig resning efter att ha ridit till kung Erik i Danmark för att tala inför döva öron om fogdens grymhet och folkets nöd. Lyckades att bemäktiga sig riket på kort tid och med föga blodspillan. Dräpt av Måns Bengtsson, den 4 maj 1436.

Erik Puke, oäkta son till en frälseman som tagit sig Pukeättens vapen på lösa grunder. Hetsig och ivrig, en av Engelbrekts närmaste, satt i Stockholm för att där vakta slottet, där kung Eriks fogde ännu håller stand, samt att hålla hövitsmannen Karl Bonde, på vilken få litar, under uppsikt.

Harald Esbjörnsson, bergsman, en gång bonde i Dalarna, vars hustru fogden Jösse Eriksson spände framför en plog och tvingade till att dra tills hon miste barnet hon bar. En av Engelbrekts trogna.

Johan från Kolsva, självutnämnt överhuvud för dem som följer den helgonförklarade Engelbrekt.

ANDRA

Erik av Pommern, arvtagare efter drottning *Margareta*, unionskung över Danmark, Sverige och Norge till dess att Engelbrekts uppror bröt ut och landet gick honom ur händerna. I Köpenhamn.

Hebbla av Bydelsback, dotter till Albrekt, kung Eriks fogde i Bergen, lämnad att fostras av greven Hans av Eberstein i Västerås slott. Tagen omhand av Måns Bengtsson, till vilken hon känner tillgivenhet, efter slottets fall förd till Göksholm av Harald Esbjörnsson. På Göksholm kvarhållen av Bengt Stensson i hopp om att kunna användas framledes för att vinna fördelar av kung Erik i händelse av upprorets misslyckande.

Filippa, Hebbblas fostersyster, nunnenovis i Vadstena.

Hilda, en gammal kvinna som valt ett liv som ensam i skogen.

Jösse Eriksson, en gång fogde över bergslagen. Dansk till börden, en bondeplågåre som skott sig på folkets nöd. Avsatt och hemrest.

Rodenborg, kungens bössmästare.

Olof Larsson, *Olaus Laurentii*, ärkebiskop, tillsatt mot kungens vilja med Engelbrekts välsignelse.

Tomas Simonsson, biskop av Strängnäs, Karl Bondes tillskyndare före Pukefejden, därefter hans motståndare.

Anund Rask, sjöman i den kungliga flottan.

Ficke Bülow, tyskbördig frälseman vars ätt gift in sig i huset Grip.

Arend av ulvens hus, i tjänst och fostran hos Ficke Bülow.

UR DET FÖRGÅNGNA

Ingegerd Knutsdotter, avsatt abbedissa i Vadstena, oäkta och förskjuten dotter till Bo Stensson av blått och guld, med livslångt agg mot ätten som följd.

Knut Bosson av blått och guld, biskop i Linköping, död i maj 1436.

Bo Jonsson med grip på sin sköld, frälseman med enorma rikedomar som lånade ut så mycket silver åt kung Magnus Eriksson att han snart hade lejonparten av riket i pant. Kung Magnus oförmåga att återbetala sin skuld ledde till kung Albrekts av Mecklenburg trontillträde.

Drottning Margareta, inbjuden att bestiga Sveriges tron av det frälse som tröttnat på kung Albrekts ärelystnad, säkerligen i tron om att en simpel kvinna lätt skulle låta sig ledas. Hon överlistade alla utom pesten.

DEL 1

VÅR OCH FÖRSOMMAR, 1436

*Sedan Engelbrekt var bragt om livet,
Blev marsken ensam hövitsman.
Alla de svenske älskade han.
Han sparade ej på allt han fått givet.
Alla som ville fick sätta sig
Vid marskens bord och dricka och mätta sig.*

KARLSKRÖNIKAN

EN DRÖM. HON vet det redan i sömnen. Hans ansikte nära hennes: Måns Bengtsson, håret så långt och ljust, läpparna skära. Också hon själv har löst sina röda flåtor, och en ljum vind kommer och blandar deras strån. Han ler mot henne och lutar sig än närmare, varm andedräkt mot hennes kind, ser henne i ögonen, kyssen snar. Men för sent: hon vaknar. I några korta ögonblick stannar drömmens löfte kvar, dröjande förhoppningars fåfänga allt grymmare i takt med sömnen som flyr.

När Hebbla Albrektsdotter öppnar sina ögon är hennes kammar lika tom som alltid. Lågt i livet en molande värk, främmande, smärta på en plats som hon inte visste kunde göra ont. En stund ligger hon stilla och hämtar andan, lyssnar till hjärtats slag som dånar i öronen, söker stävja sitt illamående. Ovana ögon vänjer sig vid dunklet och gjuter form av skuggor: en sänghimmel lyft på fyra poster över henne, dess mönster satt i pärlor. Göksholm. Hennes vackra bur där hon ingenting saknar. En natt som andra: ofta har hon störts av drömmar denna långa vår. Men hon förblir vaken i mörkret, och med tiden kommer vissheten om att någonting står fel, någonting har hänt. Hon sätter sig på sängen, sänker sin vikt till golvets brädor och drar nattsärken tätare om liv och axlar.

Det har blivit värre under dessa veckor. Röster kommer till henne där annars råder tystnad. Hennes namn ropat eller viskat från någon som står dold bakom ett hörn, men bara tomma luften där när hon söker den som kallat. Ibland sägs andra saker med andra röster, som om hon hörde ett nära samtal aldrig menat för hennes öron. Öde salar blott dit där ljuden leder henne. Göksholm är ett

långt mindre hus än slottet i Västerås, men av tystnad har det mer. Människorna färre, och mer lugn för de främmande rösterna att störa. Ibland skymtar hon järtecken ur ögonvrå, borta med ens där blicken vrides för att söka bättre fäste: fjärran rörelser bland skogens träd som tycks vittna om stora varelsers framfart. Skuggor faller på muren, av inget synligt kastade.

Man har givit henne en bädd i själva tornet, medan resten av folket hellre sover i manbyggnaderna av trä. Ofta förut har hon hemsökt dess tomma hallar och salar om natten, för här finns ingen att störa och ingen att se. Den väg hon nu väljer kan hon väl i ljus som i dunkel, och nakna fötter känner vart trappsteg som leder henne upp dit där en fönsterlucka kan öppnas med vy ut åt gården.

Över henne ligger stjärnor blottade i tusental. Tidig natt. Hon kan inte ha sovit länge, för månen är uppe ännu, fem dagar från full. Inom henne jäser känslan av ofärd. Hon vänjer sig vid nattens ljud och vårvindens bett, och nu ser hon skepnader under antåg, en rad av grå män i marsch från sjöhåll. Är det ett försåt, ett nattligt anfall från den sida man minst anat? Nej. Dessa är för få, och strid inte vad de söker. Sakta går de, med böjda huvuden, och mellan sig bär de en bår. Andra har vaknat: lågor spirar på gården under henne, sömndruckna män på fötter i skrammel av spännen och vapen. Hebbla skyndar tillbaka längs den väg hon kom, vidare ner för trappan, ut genom porten.

Någon har släpat fram ett fyrfat och satt eld på en famn ved för att bättre lysa upp åt de många som nu samlas på gården. Från avstånd ser hon Bengt Stensson, rödmosig i ansikte och svullen kring ögon, skägget på ända, vin och öl i dunst omkring honom. Han blinkar yrvaket när båren bärs inom eldens ljuskrets. Stum blir han stående en stund innan han vacklar närmare, lutar sig fram för att säkra sina ögons vittnesbörd, hejdar en hand i luften halvvägs till banesåret på Engelbrekt Engelbrektssons hjässa. Hon ser munnen gå när han vänder sig åt de andra, de okända, resliga karlar i främmande skrud. Röd är han redan i eldens sken, och rödare ändå blir han, han växer sig större än andra män medan ögonen gulnar, och likt skott ur ovan mylla slår nya huvuden ut i klase från hans hals, alla lika med

ansikten förvridna i hat, gapar sitt raseri i varje riktning. En dunge av horn sprungen ur deras pannor sträcker spetsar mot himlen. Nu kommer fru Kristina, svept i filt från sängen, att stå jämte. Hebbla ryser, för Kristina har alltid tyckts henne vacker i ålderns värdighet, men det som tagit herr Bengt i besittning smittar. Hennes väsens kanter skälver och ger efter, och snart växer också hon för att möta sin makes vrede med egen: Till en drake sväller hon, sjuhövdad nu likt Bengt Stensson. Tänderna vässas i breda käkar, långa fingrar kröns av klor, håret en taggig knut av mask och äspingar. Över dem är det inte längre månen som sjunker, det är stjärnan Malört som störtar mot jorden, att smutsa dess söta vatten bortom räddning.

Hebbla stapplar bakåt för att fly undan synen, men fler kommer från motsatt håll och spärrar hennes väg. Hon skyggar först, men ljuset som kommer bländar henne: det är Måns, stödd på en annan, och hennes hjärta lyfts för en stund innan hon ser hans tomma ansikte, hans blekhet. Skenet som förr stod om honom är falnat, sprakar oroligt som en låga i vind. Blod på hans händer, levrat till vittnesbörd för den oskuld som mistas, stela fläckar som aldrig kan tvagas väck. Synen tvingar ett jämmer över Hebbblas läppar. Närmare elden leds han, och hans föräldrar tystnar, krymper, blott fula i ynkedom där de nyss var skräckinjagande. Hebbla dras närmare, kan inte låta bli fast hon hellre skulle springa. Medan fru Kristina slår sina trubbade klor för ansiktet är det herr Bengt som först och åter förmedlar sig på människors språk, sorg och förbittring båda i den blick han kastar åt sin son.

”Nå. Så är han död i alla fall, och det må vara gott nog. I Örebro står slottet herrelöst, men inte länge till.”

Han gnider sina trötta ögon, mäter månens höjd. Än ger hon ljus i molnfri natt, ännu för några timmar. Han talar halvvägs vänd åt sin hustru, halvvägs till elden.

”Vi rider nu genast. Du.”

Han pekar på en av främlingarna, en med vekt ansikte och tårar på kind.

”Du kommer med. Du talar slottsporten öppen för oss, bundsförvanter som vi är. Neka mig och det blir det sista du gör.”

Mot Måns vänder han sig härnäst.

”Och du. För dig kommer de öppna. Alla vet hur Engelbrekt sökt dig i vintern som gått.”

Fru Kristina blottar sitt ansikte, och de vassa tänderna är tillbaka, hornens spetsar sänkta till värn. Hon går för att spärra sin makes väg, sprider klor redo att sarga.

”Ska du ta Måns härifrån går vägen över min döda kropp. Inte annars.”

Bengt Stenssons skinn bubblar och krusas av vrede som tänds. Hebbbla hör klangen när hjässor låser horn för att mäta kraft, och en stund står de jämbördiga, han och hon, var och en redo att flyga den andra i strupen. Bengt är den som ger efter, vänder sig, vinkar husfolket redo, hans röst en bitter viskning, en tanke sagd högt.

”Det må gå ändå. Min sons kärlek tog han från mig. Med livet har han pliktat. Nu får han ge mig sin borg som ränta.”

Hästar leds fram: den första är vit, den andra svart, den tredje röd. Sist herr Bengts egen, blek under månen, och bakom honom följer namnlösa män med vapen i hand.

Ett kast av vinden sprider rysning över Hebbblas skinn. Lukt av järn redan, blodspillan, blåst bakåt ur snar framtid längs tidens axel. Hon måste bort, nu, medan alla ser åt annat håll och hon förblir bortglömd. Hon vänder, löper mot skog och skugga på bara fötter, hennes stig skönjbar under stjärnan Malört i fall, samma bloss som nu lyser Bengt Stensson till krigs. Ett hugg i mellangärdet bryter stegens takt. Inom henne stegras smärtan tills hon tvingas söka dess källa med handen. Röd drar hon den tillbaka, och längs hennes nakna lår går en rännil av blod.

EN MÅS HÄNGER stilla mellan himmel och hav. På utsträckta vingar möter han vinden, frusen i sin rymd, på väg varken fram eller åter. Kylig är stenen mot Karl Bondes axel där han står lutad, i lä för vinden från norr. Under och kring honom är Stockholm. Muren som famnar dess gräns löper från torn till torn, vart och ett stöpt i samma form som det han valt för sin utsikt denna dag. Trehundra steg mellan varje. Längs deras krön anar han män på post.

Fjärran röster ibland, höjda eller tystade av vindars nyck. De spejar fast ingen är väntad, vaka av annan sort än hans. Han ser åt sjön först, den salta, och det är gott nog: skepp för ankar på sin redd, och överallt längs kajer och tullhus ett myller av handel. Hans eget folk överallt, att samla vad kronan tillkommer i riksrådets namn. I hans namn. Karl synar Hansans koggar, gissar lasters värde, räknar på skatten. Rikedom bortom fattning. Ändå aldrig nog. Envar som tjänar måste få betalt, annars är sveket nära.

Han vänder ansiktet mot vinden, blickar åt andra hållet. Kyrkans torn och spira på sin höjd lyfter klockors malm halvvägs till himlen, och bakom ligger slottet, ensamt och tyst intill strömmens dån. Inom dess väggar rymts den enda skärva av riket som kung Erik ännu kan kalla sin. Kungens fogde och hans män kurar där i hunger och svalka, avsnörda från staden, smäckra murar fordom resta till skydd nu deras fängelse. Erik Pukes män håller dem stängna. Så blev det sagt när Engelbrekt for åt Nyköping till, och fastän hjälpen avlastar Karls eget folk finns där ett budskap tydligt att läsa: Karl är inte betrodd. Man vill inte släppa honom bortom vakande öga.

Bakom dessa dystra torn ännu en strand mot mera vatten, vatten av sötare slag, dess strömmar likväl tämjda i samma syfte: också

Mälaren bär honom värde. Järnet från norr, bergsmännens farkoster åter välkomna hit nu när staden är i svenska händer. Svårare att beskatta är de, nordlänningarna. Engelbrekt, säger de, som vore blotta namnet till lösen för att slippa avgift.

Bortom vattnet mera land, och mer ändå, tills hans syn skymms i töcken. Riket. Fläckar av bördig jord mellan ändlösa skogar, där småfolket lever sina korta liv i lort och pina.

Vidsträckt mörker spänt mellan borgars fyrbåk. Var och en av dem behärskar sin nejd. Fästen tillräckligt stora och starka att hysa män med vapen många nog att kuva envar inom räckhåll, driva in vad skatt som begärs. Den som sitter fogde styr länet. Den som fogdarna svär sin trohet kan kalla sig kung. Karl Bonde kan nämna dem alla vid namn, borg liksom fogde, från Faxeholm vid världens norra rand till de nyvunna, de som var i danska händer när frosten kom men som Engelbrekt gjort svenska över vintern: Halmstad, Varberg, Falkenberg, Älvsborg. Borgarna håller riket samman, var och en lik ett stygn i illa hoptråklad kjortel, och dem förutan finns ingen lydnad att få. Mellan dem trängs frälset, stormännen, med egna gårdar och egna män, villiga att göra allt för att vinna den fogdepost de hetast åstundar, och sedan nästa, var och en ett trappsteg mot tronen. Under dem alla sträcks ett nät med finare maskor: kyrkorna, de som döper barnen och tecknar deras namn, minns deras föräldrar, summerar deras arv. Prästernas nit till tack kan folket räknas och nämnas, ingen gå glömd undan avrad och tionde. Bara motvilligt låter sig kyrkan selas till rikets kärra, för hon och hennes biskopar är lika giriga efter ära och rikedom som andra, strävar efter att ständigt bredda sin makt från andligt till världsligt. Och på havet seglar Hansan, vars list slipats i sekel, lystet på allt det som Sverige har och som kan fås billigt. Bortom havet vid sitt danska hov ruvar kung Erik, hans handgångna män i förberedelse för att bärga den krona som nyss var hans. Oron kommer över Karl, ilar genom veka livet. Alla dessa måste tämjas. Vägen framåt tycks honom lång. Han vet att han är stark, är klipsk, är rikets hövitsman, men från hans plats tycks fallet redan alltför högt. Han slår armarna om sig, försöker ruska rädslan väck.

Maj är det, men en kall vår ännu, och Karl Bonde sveper sin päls tätare kring axlarna, reser kragen om nacken. I sin rysning sänder han ett tack åt att vintern ännu inte givit upp sitt grepp. Han har män i sold i söderns städer, män som följt Engelbrekt, och alla säger de honom att kylan tagit folkhövdingen hårt. Alltför stor var Engelbrekts hast, brådskan att vinna riket större än hälsan hann med. För var vecka stelare i sina leder, den svarta hingstens tyglar i nävar som domnat alltmer. Alltid med Sten Bossons kull söner kring sig som ett koppel jakthundar, deras sköldar i blått och guld.

Med vilken list de drivit honom framför sig vet Karl Bonde inte, och blotta tanken på Nils Stensson och hans ränker får Karl att skära tänder. Ändå löper deras väg i samma riktning. Med riket vunnet vore det väl om upproret fick sitt slut så att småfolket kunde skingras, återgå till sina snåla tegar och lämna riket åt frälset att styra och välja ny kung ur egna led. Kunde Engelbrekt sinkas på vägarna tills sotdöden redde sig näste i brösthålans djup vore det bäst för alla. Och vem närmare tronen än han själv? I drömmen ser Karl Bonde redan Mora stenars runfläta slingra sig till välkomst kring den fot med vilken han kliver upp att stå högre än alla.

Runt honom går dagen. Han förblir där han är, ensam och ostörd för en gångs skull, såsom var hans avsikt med att söka sig hit. Han räknar skeppen och silvermarkerna, fördelar dem på framtidens utgifter. Många mäns trohet måste han köpa med löften om silver, locka de dugligaste i andras tjänst till sin sida. Rådets röster ska betalas, liksom biskopars välsignelse. Dyrt blir det och rikedomerna aldrig tillräckliga för att få gå skuldfri. Han biter sina naglar, den ena efter den andra, närmare och närmare inpå den nakna röda huden, slutar inte förrän det svider i var fingerspets.

I väst sjunker solen medan han förlorar sig i tanke. Hon halstrar låga moln röda längs sitt fall mot världens slut. Där hennes strålar viker läggs Stockholm i skugga. Nu ljudet av steg under honom, tunga stövlars tramp mot trappans brädor, och han vänder sig för att invänta sin gäst. Upp ur golvets öppning stiger mannen med kutad rygg. En vardagsmänniska i blekta färger, med ett ansikte av den sort de plägar bära, omöjligt för Karl att avgöra om han sett

det många gånger förr eller idag för första gången. Han fångar Karl Bonde med blicken och stryker mössan av hjässan innan han fäster ögonen i tiljorna framför sig.

”Herre. Längre har jag sökt er. Fyndets börda är tung, för ont är mitt bud. En som står dig nära är kallad inför Gud.”

Hjärtat hoppar i bröstet, dess dubbla slag stockar sig i strupen. Karl hör sin egen röst brista i svaret, skör efter lång tystnad och av nytänt hopp, medan mungiporna sprider sig i grin.

”Engelbrekt?”

Rådvill tittar mannen upp, hans bestörtning öppen i ansiktet för ett ögonblick, innan han finner sig och ruskar på huvudet.

”Nej, ers nåd. Er hustru.”